

ADRIANA TOMAŠIĆ

(Dubrovnik 1960.–2021.) – novinarka i urednica Hrvatskog radija Dubrovnik

Sani Sardelić, Žrnovo
sani.curator27@gmail.com

Dubrovnik i Zagreb gradovi su njenog sazrijevanja i profesionalnog oblikovanja, a Korčula njeno ishodište i utočište. Na Sveučilištu u Zagrebu završila je Višu grafičku školu, te Studij komunikologije Sveučilišta u Dubrovniku na kojemu je potom i sudjelovala u nastavi. Spikerica Radio Dubrovnika od 1991. razvijala se u vrsnu novinarku i pouzdanu urednicu, čija je visoka razina profesionalnosti prepoznata i od kolega i od slušatelja. S jednakom je pažnjom pristupala svakom radijskom obliku. Od 1995. bila je urednica redakcije Informativnog programa. Od početka emitiranja emisije Prvog programa Hrvatskog radija (HR) *Tisuću bisera* 1999. uređuje i vodi dubrovačko izdanje, a od 2013. do 2018. bila je glavna urednica

Dubrovnik i Zagreb gradovi su njenog sazrijevanja i profesionalnog oblikovanja, a Korčula njeno ishodište i utočište. Spikerica Radio Dubrovnika od 1991. razvijala se u vrsnu novinarku i pouzdanu urednicu, čija je visoka razina profesionalnosti prepoznata i od kolega i od slušatelja.

Radio Dubrovnika. Uredila je monografiju u povodu 70. obljetnice osnutka Radio Dubrovnika pod nazivom „Radio Dubrovnik – 70 godina: dokument jednog vremena, grada i radija“. Pratila je događanja u hrvatskom iseljeništvu. Za uređivanje i vođenje emisija za branitelje u vrijeme Domovinskog rata nagrađena je priznanjem ratnoga zapovjedništva Dubrovnika i južnog bojišta. Umrla je u 61. godini.

* * *

Subota je, rano prijepodne, radijska emisija Prvog programa HR posvećena životu na priobalju i otocima *Tisuću bisera* samo što nije počela. Sluša se s pažnjom, u Hrvatskoj i u iseljeništvu. Očekujem ugodan i dragi Adrianin glas, na rasporedu je emitiranje iz dubrovačkog studija. Znam kako će, kao i uvijek, pripremiti zanimljivu priču, pronaći poticajne sugovornike, osobni doživljaj pretvoriti u univerzalni. Detaljem iz nečijeg života slušateljima uljepšati dan. Za to je potrebno imati novinarsku vještinu i znanje, ali više od svega iskrenost i otvorenost prema ljudima, prema životu. Razumjeti. Biti autentičan i moći, tu, danas sve rjeđu osobinu, potaknuti i u izjavama i govoru drugoga. U njenom autorskom tekstu „Vjerodostojnost informativnog programa“ objavljenom 2012. u obimnoj monografiji „Radio Dubrovnik - 70 godina“, navodi da se „vrijednost novinarske profesije ogleda u vjerodostojnosti medija“. Monografija o sedamdeset godina rada Radio Dubrovnika

važan je doprinos razumijevanju ukupne kulturne slike grada i njegovih civilizacijskih normi, za koje se je ovaj iznimno važan povijesni grad u turbulentnom dvadesetom stoljeću ponovo morao boriti, metaforički, ali i doslovno. Uređujući je, skladnom je sinergijom spojila znanja stečena na Višoj grafičkoj školi u Zagrebu, veliko radijsko i novinarsko iskustvo koje joj je omogućilo sažeti bit teme, te ljubav prema Gradu i radiju koje ga je pratilo u svim događanjima. Adriana je, živeći i proživljavajući dane Domovinskog rata, kao mlada spikerica i novinarka, usprkos blokadi i općoj neizvjesnosti, ostvarila brojne intervju s braniteljima i sudjelovala u stvaranju radijskog programa za branitelje, dajući javnosti i njihovim obiteljima ono što je u takvim trenucima najvažnije – vjerodostojnu i istinitu informaciju, uz istovremeno, tako potrebnu podršku. Na taj način doprinijela je uspješnoj obrani Dubrovnika, „dijeleći okrutnu sudbinu s dubrovačkim braniteljima i sugrađanima“, kako je navedeno u tekstu priznanja kojega su dubrovački branitelji dodijelili Radio postaji Dubrovnik, obilježavajući dvadesetu obljetnicu uspješne obrane Dubrovnika. Iako se nikada nije htjela posebno isticati svojim doprinosom, smatrajući ga sastavnim i podrazumljivim dijelom svoga posla i temeljne odgovornosti novinara u kriznim okolnostima, na njega je bila izuzetno ponosna.

Podučavajući studente i studentice na Studiju komunikologije Sveučilišta u Dubrovniku, isticala je neupitnu važnost vjerodostojnosti, pouzdanosti izvora i istinitosti informacije. Sama je težila najvišim mogućim profesionalnim standardima, što je nastojala potaći i kod svojih studenata. Na istom je Sveučilištu i sama formalizirala već otprije stečene komunikološke vještine i izuzetno visoku razinu medijske pismenosti, a potom i surađivala na kolegiju 'Radionica radijskog informativnog programa'. Bila je uzor.

A taj njen glas, tako profinjen, čist i s mjerom, ispunjavao bi prostor kao odraz cijelog njenog bića i profesionalnog odnosa prema poslu kojega je voljela i poštovala. Obojao bi plemenitim tonovima atmosferu brojnih događaja, proslava, koncerata i festivala, koje smo imali prigode vidjeti i na našem otoku. Uspijevala je glasom ostvariti fluidnost iznesenih informacija i misli, ritmom i tempom govora povezati i ujediniti publiku, usmjeravajući joj pažnju, pa i kada predviđeni program ne bi tekao

kako je planirano. U navedenom tekstu, posebnosti optimalne komunikacije sa slušateljima, koja bi trebala osigurati „nazočnost i pozornost“ Adriana opisuje ovako: „Značajke dobrog javnog govora su elegancija, poetičnost, informativna odmjerenost, komunikacijska otvorenost, osobnost, tečnost, pravilnost dimenzije izražajnosti, logičko isticanje, logičke stanke, ritam i tempo.“

*A taj njen glas, tako profinjen,
čist i s mjerom, ispunjavao bi
prostor kao odraz cijelog njenog
bića i profesionalnog odnosa
prema poslu kojega je voljela i
poštovala. Njenoj se energičnosti
niste željeli oduprijeti. Bila je to
ona vrsta snage, ženske snage,
koja vas potiče na djelovanje i
čini boljom osobom.*

Njenoj se energičnosti niste željeli oduprijeti. Bila je to ona vrsta snage, ženske snage, koja vas potiče na djelovanje i čini boljom osobom. S takvom energijom pristupala je svakom od sugovornika ponaosob, i kada bih je vidjela na djelu, sa snimačem i mikrofonom, unaprijed bih se veselila zabilježenom događaju ili doživljaju, znajući kako će sugovornika znati potaći da ga vjerodostojno i iskreno opiše, te da će ga zanimljivo urediti tijekom montaže. Sve te male crtice iz naših života, koje u radijskom eteru predstavljaju tek kratku „minutažu“, zapravo su detalji naše svakodnevice koji se, s vremenom, polako i sigurno počnu pretvarati u povijest. Tim važnije je očuvati ih, arhivirati i osigurati da ih se može čuti i godinama kasnije. A tada, kada ih preslušavamo kao isječke nečijih, pa i naših prošlih života, dublje shvaćamo umješnost i sposobnost novinara koji je znao dohvatiti autentičnu priču, koja je upravo zbog svoje iskrenosti zanimljiva i danas. Biti nečiji glas, nečiji poticaj, učiniti da se čuju male, površnom promatraču možda i ne tako važne priče,

*Na projekciji filma „Kino otok“ Ivana Ramljaka u Pavuletovom teatru 2016.
Foto: autorica*

to je za Adrianu bila prije svega bila - profesionalna odgovornost.

S iskrenim zanimanjem pratila je i prenosila događaje i kulturna zbivanja na Korčuli, privržena joj obiteljskim porijeklom. Poštujući jedno od temeljnih pravila radijskog medija, koje se osvjedočilo u njenom bogatom profesionalnom iskustvu, da, kako je zapisala, „kad je radio u pitanju, zvuk vam mora stalno biti na pameti, jer to čini radio radijem i priču radijskom pričom“, u čestim njenim putovanjima na Korčulu i u Žrnovsku Banju, neizostavno je uz Adrianu bila njena tehnička oprema za snimanje.

Tako su zabilježeni brojni događaji i zbivanja, aktivnosti otočnih kulturnih institucija, udruga ili pojedinaca koje bi ostale nezabilježene i ne bi se približile široj javnosti. Pritom treba istaći i to, kako je Adriana često snimala izvan redovnog radnog vremena, ne žaleći svoje slobodno vrijeme ako bi procijenila da će se snimljeni materijali uklopiti u opću kulturnu sliku prostora, onakvog kakvog ga je ona vidjela i htjela omogućiti da ga i drugi vide.

S velikim ponosom govorila je o svom otočnom porijeklu, o djedu Pavlu Pavloviću iz Postrane u Žrnovu, koji je bio kralj u moštri, lančanom plesu s

mačevima koji se kao nematerijalna baština očuvao u korčulanskim selima. Razumjela je otočni prostor, njegove iznimne krajobrazne vrijednosti, suhozide, maslinike, vinograde, voljela svoj njegovani vrt i beskrajno se veselila trenutku kada će dubrovačku adresu zamijeniti korčulanskom. Jednu od posebnih ljubavi za nju je predstavljala specifična otočna prehrana. Srcem se unosila u opisivanje jela tradicionalne kuhinje, i sama iznimno vješta i kreativna u pripremi.

Bila je prijatelj. Onaj koji trajno i beskrajno nedostaje. Onaj koji sudjeluje u važnim trenucima vašega života, poput rođenja djece i prvog posjeta rodilištu. Onaj koji će vas potaći na to da pomaknete granice svojih očekivanja, i od sebe samih. Ona čiji broj i dalje odbijate izbrisati iz mobitela. Ona s kojom i dalje želite podijeliti priču, javiti vijest. Takav prijatelj... kojega i dalje iščekujete vidjeti, jer, možda je otišla tek na malo dulje putovanje, pa će se vratiti... puna dojmova. Bila je čudesna. I neponovljiva.

Posljednji naš zajednički rad bila je priprema obilježavanja sto godina *Teatra u Pavuleta*. Riječ je o fenomenu postojanja teatra u Postrani u Žrnovu i dalekovidnosti njenog djeda Pavla, koji je vlastitu privatnu kuću preoblikovao u pravi teatar te opremio kazališnim rekvizitarijem, pozornicom, galerijom ili balkonom za gledatelje - balaturom, prilagodivši

Bila je prijatelj. Onaj koji sudjeluje u važnim trenucima vašega života, poput rođenja djece. Onaj koji će vas potaći na to da pomaknete granice svojih očekivanja, i od sebe samih. Ona čiji broj i dalje odbijate izbrisati iz mobitela. Bila je čudesna. I neponovljiva.

čak i otvore za svjetlost na fasadi. Događaj dovoljno važan da ga je u Kronici župe Žrnovo zabilježio tadašnji župnik don Petar Kalogjera, na datum 16. kolovoza 1921.: „16. augusta – Sv. Rok – diletanti su u Postrani sa lijepim uspjehom izveli historičnu tragediju Posljednji Zrinjski“. Takvi su je događaji činili ponosnom i nije se štedjela u pripremi i ostvarenju, približavajući nam i podsjećajući nas na baštinske, štoviše, civilizacijske domete sredine koja je oblikovala i nju samu, ali koju je i Adriana svojim ukupnim djelovanjem, uspijevala potaći da bude bolja, i dopustite mi, vjerodostojnija.